

Skolotājam jāciena skolēni un izcili jāzina savs priekšmets

FOTO: Andris Bērziņš

„Man patīk darbs ar jauniešiem, patīk būvniecība. Es godīgi varu teikt, ka uz darbu eju kā uz svētkiem,” atzīst Aleksandrs Boginskis.

IK DAIGA KĻANSKA

Profesionālās izglītības kompetences centra (PIKC) „Daugavpils Būvniecības tehnikums” Būvniecības nodaļas vadītāju skolotāju **Aleksandru Boginski** pirmoreiz satiku pērn, septembrī, konkursa „Nikodema Rancāna balva Latgales izcilākajiem pedagogiem” apbalvošanas ceremonijā, kur pasniedzu viņam balvu nominācijā „Par mūsdienīgu un radošu pieeju skolēnu darbbaudzināšanai un amatu apmācībai”. Videopieteikumā par balvas pretendentu tehnikuma direktore Ināra Ostrovska tolaik teica, ka daudzi jaunieši izvēlas mācības Daugavpils Būvniecības tehnikumā tieši tāpēc, ka viņus mācīs skolotājs Aleksandrs. Pēc apbalvojuma saņemšanas viņš ņēma rokās ermoņikas un aizrautīgi spēlēja latgaliešu tautasdziesmu „Auga, auga rūžeņa”. Pagājušā gada izskaņā tikāmies vēl kādā ļoti priecīgā notikumā – Daugavpils Būvniecības tehnikuma atklāšanā pēc rekonstrukcijas.

Kā jūs kļūvat par skolotāju?

Esmu absolvējis Baltkrievijas Valsts universitātes Ķīmijas fakultāti, un man diplomā ir ierakstīts – ķīmijas skolotājs. Par skolotāju kļuvi, pateicoties sa-

Galvenais – lai, darot darbu, mirdz acis, tad šie jaunieši ir uz pareizā ceļa.

vam klases audzinātājam – brīnišķīgam ķīmijas skolotājam. Viņš man dzīvē bija paraugs, kura pēdās vēlējos sekot.

Pabeidzis universitāti, pēc sadales skolā nostrādāju tikai divus gadus. Mana tēvabrāļa ģimene pārcēlās uz dzīvi Līvānos,

kur tolaik bija stikla rūpnīca, jo arī mūsu pilsētā bija stikla rūpnīca. Pēc kāda laika brālis paaicināja manu tēvu, bet es paliku Baltkrievijā, lai pabeigtu mācības. Tad jau arī es vēlējos būt tuvāk mammai. Līvānos bija ķieģeļu rūpnīca, kurā es sāku strādāt par tehnologu, vēlāk biju iecirkņa priekšnieks, tādējādi palēnām iepazīnu būvniecības nozari. Man ļoti patika šis darbs, taču es vienmēr ilgojos strādāt skolā – rūpnīcā vadīju praksi arodskolu jauniešiem.

Līdzko ieraudzīju sludinājumu, ka toreizējā Daugavpils 38. arodvidusskola aicina darbā būvniecības meistarā, pārnācu darbā uz Daugavpili. Skolā esmu nostrādājis jau 20 gadu.

Kā šo gadu laikā ir mainījusies skola, audzēkņi?

Ir jāatzīst, ka tagad skolā iestājas tādi jaunieši, kuri neprot darīt pat elementārus darbus: naglu iesist, dēli ar zāģi nogriezt. Agrāk tā nebija, to esmu novērojis tagad.

Netrūkst arī jauniešu, kurus būvniecības kompānijas ir pievīlušas, nesamaksājot par darbu. Šāda darba devēju attieksme veicina jauniešu aizceļošanu uz valstīm, kur kārtība ir labāka.

Kā mācāt šādus jauniešus?

Ar viņiem strādāju kā līdzīgs ar līdzīgu. Nedrīkst sevi paaugstināt – tad viņi sāk ieklausīties manis teiktajā, sāk cienīt par to. Un vēl ļoti svarīgi ir labi zināt savu mācību priekšmetu, zināt vairāk, nekā programmā ir paredzēts. Ir jāzina pat vismazākās nianšes, lai varētu pārliecināti atbildēt uz audzēkņu jautājumiem, parādīt praktiski.

Būvniecība tagad strauji mainās, rodas jaunas tehnoloģijas. Tam visam nemitīgi ir jāseko. Svarīgi ir arī pašam reāli strādāt: pirms gadiem pieciem pats veicu remontus, lai nezaudētu praktiskā darba iemaņas.

Pēc tehnikuma rekonstrukcijas ir pilnīgi jauni darba apstākļi. Kā ir izdevies iekļauties jaunajās telpās, apgūt jaunās tehnoloģijas?

Es to varu raksturot ar sava kolēģa, kurš šo skolu pabeidza

“Nedrīkst sevi paaugstināt – tad viņi sāk ieklausīties manis teiktajā, sāk cienīt par to. Un vēl ļoti svarīgi ir labi zināt savu mācību priekšmetu, zināt vairāk, nekā programmā ir paredzēts.

2008. gadā, vārdiem, ko viņš teica direktorei: „Katru dienu atnāku uz darbu un man šķiet, ka es strādāju ārzemēs.” Tas, kā bija agrāk un kā ir tagad, ir nesalīdzināmi. Pārvākšanās process bija ļoti straujš, un tikai vakar pirmo reizi pēc stundām apsēdos savā kabinetā un nodomāju: cik viss mājīgi! Sievai mājās stāstīju, ka man tagad ir plaša, gaiša klase, jauni instrumenti, kas vēl ir jāapgūst.

Jaunajās telpās kopā ar audzēkņiem būvēju kabīnes apdares darbu tehniķiem, sausās būves montētājiem. Kopā ar puīšiem apspriedām, kā tās labāk iekārtot, lai veiksmīgāk varētu mācīties savu arodu. Viņi ar lielu prieku un aizrautību to darīja.

Mums ir korekcijas grupa, kurā mācās ļoti sarežģīti jaunieši. Šogad, kad sāku viņus mācīt, atklāju, cik viņi aizrautīgi strādā, protams, katrs atbilstīgi savām spējām. Galvenais – lai, darot darbu, mirdz acis, tad šie jaunieši ir uz pareizā ceļa. Tagad ir jāatzīst, ka man no viņiem pat ir grūti šķirties.

Pie mums atnāk ļoti dažādi jaunieši – un ne visiem no viņiem patīk strādāt. Ir tādi, kuri ir jāpieliek pie darba, tad pēc gada viņi paši jau grib strādāt, saprot, kas un kāpēc viņiem ir jāiemācās. Un tad, kad viņi 2.–3. kursā pamēģina nopelnīt savu pirmo naudu, – tad tik sākas stāsti par savu pieredzi un jautājumi, kā un ko labāk, pareizāk darīt. Tad es saprotu, ka viss ir kārtībā.

Varbūt tajā, ka puīši neko neprot un negrib strādāt, ir vainojams fakts, ka viņus diemžēl audzina tikai mammas un vīrieša piemēra ģimenē nav? Varbūt ar jums viņi cenšas to kompensēt?

Jā, tur jums taisnība. Es to ļoti jūtu. Tiešām – ir puīši, kuri ir ļoti pieķērušies man. 1. kursā viņi bieži ir noslēgti, bet vēlāk jau uzticas, dalās ar personīgiem pārdzīvojumiem, lūdz palīdzību.

FOTO: Māris Justs

Pēc Nikodema Rancāna balvas Latgales izcilākajiem pedagogiem saņemšanas Aleksandrs ņēma rokās ermoņikas un aizrautīgi nospēlēja latgaliešu tautasdziesmu „Auga, auga rūžeņa”.

Kādas jums ir profesionālās pilnveides iespējas?

Mūsu skolai ir cieša sadarbība ar firmu „Knauf”, un, līdzko ir kādi jaunumi tehnoloģijās, „Knauf” aicina mūs uz semināriem. Ir situācijas, kad kaut kas vēl ir jāapgūst, piemēram, jaunā apmetuma iekārta. Tad es zvanu „Knauf” pārstāvim, kurš organizē mācības savā „Knauf” akadēmijā. Ar šādām mācībām sāksies arī jaunais gads.

Vai sekojat arī tam, ko dara jūsu absolventi?

Par visiem, protams, nezinu, bet par 60–70 % savu absolventu, kuri piezvana, atnāk uz skolu vai ar kuriem turpinām saziņu vietnē odnoklassniki.lv, zinu. Daudzi no viņiem strādā Latvijā, bet daudzi – ārzemēs. Visvairāk ir žēl, ka patiesi labi būvnieki apzinās – ārzemēs viņi var nopelnīt ievērojami vairāk. Piemēram, pagājušajā mācību gadā ar ļoti labiem puīšiem piedalījās ģipškartona montāžas konkursā Maķedonijā. Viņi savu arodu ir lieliski apguvuši, tagad strādā Somijā un ir pateicīgi par to, ko skolā apguvuši. Netrūkst arī jauniešu, kurus būvniecības kompānijas ir pievīlušas, nesamaksājot par darbu. Šāda darba devēju attieksme veicina jauniešu aizceļošanu uz valstīm, kur kārtība ir labāka.

Jūsu vaļasprieks ir ermoņiku spēle. Ko tā jums nozīmē?

Bērnībā mamma mani piespieda pulciņā apgūt bajāna

“Kad viņi 2.–3. kursā pamēģina nopelnīt savu pirmo naudu, tad tik sākas stāsti par savu pieredzi un jautājumi, kā un ko labāk, pareizāk darīt. Tad es saprotu, ka viss ir kārtībā.

spēli. Es ļoti pretojos mammas domai, bet viņa nepiekāpās – un es gāju uz pulciņu. Pirmajā gadā nepatika, bet vēlāk bajāna spēle mani aizrāva. Pēc skolas beigšanas par bajāna spēli aizmirsu. Pagāja 40 gadu – un izdomāju, ka gribu apgūt ermoņiku spēli. Iegādājos ermoņikas un pēc internetā atrasta pašmācības materiāla iemācījos ermoņiku spēli. Pagājušajā rudenī jau piedalījos ermoņiku muzikantu saietā „Ermoņiku skaņas” Viļakas novada Medņevā. Tur bija tik dvēseliska gaisotne! Satiku un iepazīnu domubiedrus. Ikdienas darbs ir pilns ar spriedzi, bet atliek tikai paņemt ermoņikas, uzspēlēt – un jūti, ka izsīkušie spēki ir atjaunojušies un atkal vari ķerties klāt jauniem darbiem. Mani audzēkņi zina par manu vaļasprieku, esmu piedāvājis arī viņiem muzicēt, bet pagaidām vēl atsaucības nav. ■